

i pel que fa a altres, el coneixement de la seva arqueologia ha avançat prou per permetre conclusions provisionals.

Amb profusió de proves documentals justifica la investigació del paleolític i la dels períodes prehistòrics i protohistòrics; explica els treballs de sistematització arqueològica i les aportacions d'altres disciplines i detalla els centres d'investigació, museus i publicacions periòdiques. Ja entrat dins el tema de l'obra, analitza la geografia peninsular; la més primitiva base ètnica de la península; la formació dels pobles indígenes; les migracions cèltiques; els pobles no cèltics; els fenicis; la thalassocràcia focea i les seves conseqüències; les invasions gregues i cartagineses; l'evolució dels pobles pensinsulars interrompuda per l'expansió cartaginesa i per la conquesta romana; els grups preromans i els pobles moderns.

Es materialment impossible, en una simple recensió, fer una anàlisi d'aquesta obra que assenyalara una fita dins la bibliografia mexicana i testimoniarà que el pas d'alguns intel·lectuals catalans per aquest acollidor país que, en general, desconeixia el nervi de la nostra cultura i els trets de la nostra personalitat, no haurà estat infructuós.

La formació de los pueblos de España és un instrument valuósíssim per fer conèixer als lectors americans la diversitat etnogràfica de la península ibèrica.

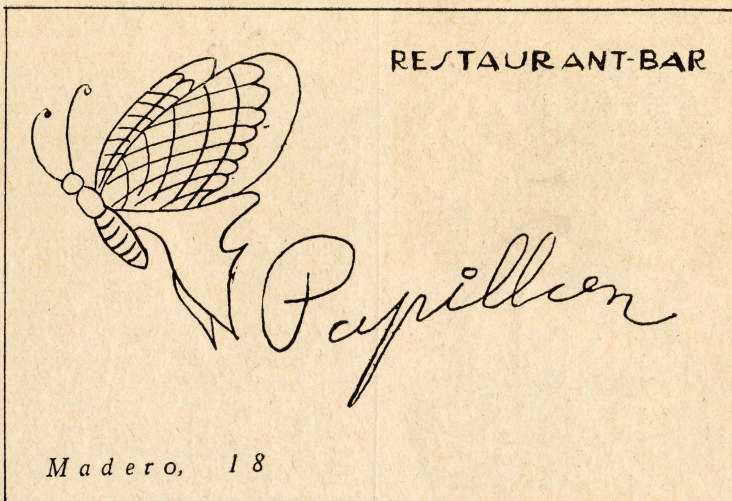
Des del punt de vista nacional català, les conclusions a les quals arriba el doctor Bosch-Gimpera són terminants:

«El fenomen general de la persistència dels pobles (hispanics), amb els seus caràcters més o menys acusats i distints, però en el fons intacte, es reflexa en el variat concepte que del conjunt d'Espanya té cadascun d'ells, i que és el resultat de la personalitat pròpia, de les seves vicissituds i de la seva trajectòria històrica.»

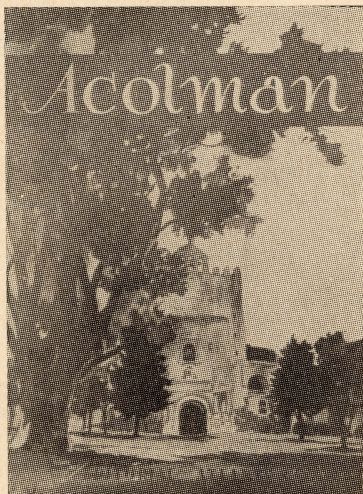
Aquesta és, tanmateix, la tesi que informa l'obra, del principi al final. — J. B.

ACOLMAN. *Text i fotografies de Pere Calders. Dibuixos de Tísner i Calders. Col·lecció Museum. Editorial Atlante. Mèxic, D. F. 1946.*

L'Editorial Atlante, de Mèxic, ha iniciat la seva *Colección Museum* amb el volum *Acolman*, obra dels artistes catalans Pere Calders i Tísner. Aquest llibre, luxosament editat, és un estudi gràfic i crític del

monestir d'Acolman, dels pares agustins, que va ser declarat monument nacional el 6 d'abril del 1933. És una valuósíssima aportació a la bibliografia de l'arquitectura del segle XVI mexicà, que no és pas gaire abundant. L'obra conté uns comentaris crítics sobre l'arquitectura del monestir i els frescos que en decoren l'interior, comentaris que, per la seva extensió i el seu interès,

quedaran com a document de consulta; segueix una descripció minuciosa de les diverses peces del monestir i una sèrie de consideracions molt suggestives sobre el caràcter de les construccions deixades pels colonitzadors espanyols. El text, de Pere Calders, amb dibuixos d'ell mateix i de Tísner, acaba amb uns breus notes històriques sobre l'ordre de Sant Agustí.

A continuació, cent làmines —magnífiques fotografies de Pere Calders, molt ben reproduïdes— mostren la bellesa d'aquest monument nacional mexicà: els frescos que hi ha a diverses peces del monestir, la portada i el claustre, que són considerats els exemplars de plateresc més pur d'Amèrica, i altres detalls d'una arquitectura en la qual es combinen les característiques religioses civils i militars pròpies de les construccions que deixaren els colonitzadors espanyols del segle XVI.

La sobrecoberta del llibre és en si una obra d'art: una magnífica aquarella, en la qual Tísner confirma la seva qualitat de pintor excel·lent, ja manifestada en les seves dues exposicions a Mèxic.—J. B.

NOTICIARI

¶ Antoni Julià i Tolrà, rector del Col·legi Nacional de Santa Fe (Argentina) ha publicat el llibre *Relatos*. Es tracta d'un recull d'assajos literaris sobre temes d'ambient argentí.

¶ Manuel Serra i Moret ha traduït i adaptat al castellà *El deleite de la poesía y otros ensayos sobre estética*, de Max Eastman. Aquest llibre ha estat publicat per l'Editorial Aniceto López, de Buenos Aires.

¶ *Vals*, la novella de Francesc Trabal, que va obtenir el Premi Creixells l'any 1936, ha estat traduïda al castellà per Joan Oliver, i acaba d'aparèixer en la col·lecció que edita el Pen Club de Xile.

¶ *El Colegio de México* ha editat diversos escrits inèdits del pare Servando Teresa de Mier, descoberts, recopilats i anotats per Josep M. Miquel i Vergés. Actualment, el diari *Excelsior*, de Mèxic, publica una sèrie d'articles del mateix recopilador